

מרגש: הגב' רחל חבר תחיי אשת הרב אברהם ישעיהו חבר זצ"ל בפרקי יומן מחייו ארוכי המעש

143. כספת הלב

לפני כחודש

אני פותחת את העיתון, מגלה מודעת אבל. השם מוכר לי במעורפל וכשאני קוראת את שמות האבלים אני מזהה את שם משפחתה של דבורה, תורמת כליה שלנו, שיושבת שבעה על אמה. מצער אותי מאוד לשמוע את הבשורה וברור לי שאם דבורה יושבת שבעה אני נוסעת לנחם בעזרת ד'. אף שהחורף משתולל בחוץ, אני אוספת את עצמי בערב ומתארגנת ליציאה. נכון שמאז התרומה לא שמרתי עם דבורה על קשר רצוף והדוק ובכל זאת אני חשה צורך ורצון לנחם. משתדלת להיות תלמידה של בעלי זצ"ל. הוא זה שהתווה את הקו בשעת הקמת הארגון וקבע שמתנת חיים היא משפחה לכל דבר, וגם אם איננו שומרים על קשר יומיומי עם התורמים. בכל זאת, אנחנו משתדלים ומתכבדים להשתתף בשמחות שלהם ולהבדיל - בניחומי אבלים. כשהדבר מתאפשר מבחינת המקום והזמן.

בערב אני יוצאת לנחם את דבורה. מגיעה לשכונה ירושלמית וותיקה. נכנסת לתוך שביל המוביל אל בית אבן קטן. מודעת אבל גדולה תולה בפתח. זמני ניהום אבלים מצוינים בה. אני מעיפה מבט. כואבת בשביל דבורה ומשפחתה. אמנם האם זכתה לאריכות ימים וראתה דורות, אך בכל זאת האובדן קשה, להורים אין גיל.

אל המעלית אני נכנסת עם שתי מנחמות נוספות. אחת מהן מזהה אותי מיד. "את מי באת לנחם?" היא שואלת. "את דבורה", אני עונה לה. השנייה אומדת אותי בעיניה ואחר כך קובעת: "אז דבורה תרמה כליה! וואו איזו אישה גדולה!".

אני משוחחת עם הנשים עוד רגע עד שהמעלית נעצרת ואנחנו נכנסות אל הבית. אני פונה אל הפינה הימנית שם יושבת דבורה והן נבלעות במקום אחר. דבורה מתרגשת מהפגישה. "בואי נדבר בשקט", היא אומרת לי. "הרי תרמתי באופן אנונימי וכמעט אף אחד לא יודע על כך שתרמתי".

אוי! בבת אחת אני נזכרת בתהליך ההוא. דבורה תרמה כליה תקופה קצרה לאחר הפטירה של בעלי והסודיות הייתה הרמטית. אמנם הגעתי לבקרה, אך מתוקף הנסיבות לא ליוויתי אותה מידי מקרוב. בכל זאת בזמנו ידעתי פרטים כלליים על התרומה, וכנראה גם על הרצון שלה לשמור על אנונימיות, אך מן הסתם שכחתי.

*

חלק מהתורמים שלנו חפצים לתרום בעילום שם. יש השומרים על סודיות רק מפני העולם הגדול ויש השומרים על סודיות מוחלטת, כשאפילו המשפחה הקרובה לא יודעת מהתרומה. דבורה הייתה שייכת לקבוצה השנייה. מלבד בעלה וילדיה איש לא ידע מהתרומה. לא ההורים, וגם לא אחיה ואחיותיה.

*

עכשיו, בלי שהתכוונתי, העובדה שהגעתי לנחם את דבורה, גילתה את סודה.

"תראי", אני אומרת לה בחוסר נוחות. "לא נעים לי, אבל נראה לי שיש כבר מי שיודע. ברגע שאנשים ראו אותי הם עשו אחד ועוד אחד. אף אחת לא שאלה, אבל כשרואים אותי מגיעה אלייך מחברים נתונים. אני מצטערת, אולי לא הייתי צריכה להגיע פיזית. אולי היה עלי להסתפק בשיחת טלפון? אבל כבר במעלית ראתה אותי מנחמת אחרת ובלי לשאול הבינה שתרמת כליה". אותה אישה מסתבר, הגיעה לנחם את אחותה של דבורה וכעת אי אפשר לעצור את הגלגל בלי למשוך תשומת לב מיותרת.

"נו טוב, אם זה מה שקרה, מד' יצא הדבר. אולי הגיע הזמן שהמשפחה תדע. ידעו-ידעו, לא נורא", אומרת דבורה, מנסה להניח את דעתי. אני מרגישה כל כך לא נעים. רציתי לעשות טוב וייתכן שגרמתי עגמת נפש. בכל אופן, הואיל והגעתי, אני מבקשת מדבורה שתספר לי סיפורים על אמה ומבינה באיזו ערוגה משובחת צמחה ואיזו אטמוספירה של חסד ספגה בביתה. לא משום מקום מגיעים

אנשים יקרים כל כך.

בדרכי הביתה אני נזכרת בבעלי...

לפני כעשור

היהודי שדופק על דלת ביתנו אפור פנים. "גילו אצלי מחלה גנטית", הוא בוכה. מספר על כליות שקרסו, על דיאליזות בלתי אפשריות ועל פחד מוות ממה שייקרה בעתיד. בעלי שומע. מכיל את הכאב. כואב יחד איתו. מבטיח בס"ד לעזור. "כל הילדים שלי נבדקו ואף אחד מהם אינו נשא של הגן הפגום. אבל אני יודע איך זה, אנשים שומעים חצי מילה ומתרחקים ממך כמו מאש. מי יודע מה יקרה כשאנשים ישמעו על המחלה שלי? מי יודע מה יהיה עם השידוכים של הילדים". אימה נשקפת מעיניו של האיש. הוא חולה כל כך. סובל כל כך והפחד הגדול שלו, אינו מן הטיפול של מחר, אלא 'ממה יגידו' ומה יקרה עם ילדיו כשיגיעו לגיל שידוכים. 'מלבד אשתי אף אחד לא יודע ממה שעובר עלי. הילדים יודעים שאבא חולה ולא מעבר לכך, ההורים יודעים שאינני מרגיש טוב ואין להם מושג שבכל הימים האלו אני עובר טיפולי דיאליזה. איש לא יודע, זהו סוד כמוס".

"מבטיח לך בלי נדר שנחפש לך כליה בכל הכוח, וגם... שיהיה לך ברור שהסוד שלך נצור בליבי. כמו סודות רבים שכמוסים בכספת לבי עד עולם", אומר בעלי לאיש. המילים האלו מחיות את נפשו. ניכר שהוא נרגע. נשימתו מתייצבת, והענגה שרבעה על פניו נעלמת. לא רק שינסו לעזור לו, יש לו כעת מישוה לחלוק איתו את הסוד הגדול. מעודד, הוא עוזב את הבית, ובכל זאת מניח שוב אוטומטית את אצבעו על שפתיו, מרמז ומזכיר על הסודיות. חיוכו המרגיע של בעלי מלווה אותו בחום. הכספת נעולה והלב פתוח.

@1ועל מה שקרה לאחר מכן, בס"ד במדור הבא @2

